

Univerza v Ljubljani

Doktorski študij na Univerzi v Ljubljani

Katja Breskvar

Predstojnica doktorske šole

Prenova doktorskih programov v Evropi

- Aktivnosti na evropskih univerzah so se začele v Berlinu leta 2003 na srečanju ministrov z naslovom »European Higher Education Area and European Research Area – two pillars of knowledge based society«, na katerem so poudarili vlogo doktorskih programov pri teh procesih.
- V letu 2004 je EUA financirala projekt Socrates z naslovom »Doctoral programmes Project«, katerega rezultati naj bi doprinesli ključne poglede glede organizacije, financiranja, inovativnih pristopov in kvalitete doktorskega študija.
- V Salzburgu je bil leta 2005 organiziran seminar na temo »Doctoral Programmes for European Knowledge Society«, na katerem so prisotni oblikovali vrsto zaključkov, poznanih pod nazivom »Salzburški principi«
- Srečanje evropskih ministrov v Bergenu leta 2005. Ministri so podpisali skupno deklaracijo, po kateri so »Salzburški principi« postali obvezna priporočila pri prenovi doktorskih programov na evropskih univerzah.

Deset »Salzburških načel«

- Osrednja sestavina doktorskega študija je raziskovalno delo
- Doktorski študij je del institucionalne strategije in odgovornosti
- Pomen raznolikosti
- Doktorski kandidati se obravnavajo kot raziskovalci na začetni stopnji
- Pomen mentorstva in nadzora pri doktorskem izobraževanju (kriteriji za mentorje)
- Kritična masa (študentov in učiteljev na programih)
- Trajanje študija (3-4 leta)
- Pomen inovativnih pristopov pri pripravi in organizaciji doktorskih študijev
- Mobilnost študentov in učiteljev
- Zagotavljanje ustreznega financiranja

Doktorske šole na evropskih univerzah

Vrsta šole	Način organizacije
Oddelčne šole	Organizacija po oddelkih oziroma disciplinah
Tematske šole	Organizacija po znanstvenih področjih
Fakultetna šole	Organizacija po fakultetah in njihovih oddelkih
Skupne šole	Organizacija med več oddelki s skupnim raziskovalnik področjem
Področne šole	Organizacija v okviru oddelkov, ki gojijo skupna področja
Univerzitetne šole	Integrativni pristop primeren za vse oddelke in vsa znanstvena področja

Univerza v Ljubljani

Članice

Študenti in pedagoško osebje

23 fakultet

63.000 študentov (do- in podiplomskih)

3 akademije

Okoli 4000 pedagoških delavcev

Programi za pridobitev doktorata znanosti

Pred bolonjsko prenovo in po njej

Pred prenovo		Po prenovi	
Programi	Število	Programi	Število
Umetniški magisterij (ne vodi do doktorata)	23		
Magistrski in doktorski študij	87	Programi tretje stopnje	19

Cilji

1. Na institucionalno raven prenesti aktivnosti in odgovornosti v skladu s sprejetimi načeli na evropski in nacionalni ravni.

2. Vsebinski cilji ob prenovi doktorskih programov :

- znanstveno-raziskovalno delo kot najpomembnejša sestavina programov
- večja interdisciplinarnost in povezanost doktorskih študijskih programov na vseh znanstvenih področjih,
- da se v študijskih programih znanstvena področja ne bi podvajala,
- večja povezanost z raziskovalno dejavnostjo znotraj in izven univerze,
- oblikovanje programov na način, ki bo omogočil doseči kritično maso študentov in profesorjev na doktorskih programih (skupni programi več fakultet).
- uvedba predmetov, ki nudijo osvajanje generičnih znanj in spretnosti.

3. Skupni cilji ob prenovi vseh programov :

- enotni osnovni pogoji za vstop na študij 3. stopnje v tistih točkah, ki jih nalaga zakon,
- poenoteni finančni pogoji za izvedbo študija,
- poenotena obravnava študentov v študijskem procesu pri vseh programih,
- enoten nastop v mednarodnem prostoru in v Sloveniji,
- kriteriji in mehanizmi spremljanja kvalitete pri izvedbi študija.

Doktorska šola na Univerzi v Ljubljani

Ustanovitev	2007
Predstojnik	Imenuje ga rektor iz vrst učiteljev
Služba	3 strokovni delavci

Glavne naloge :

- sodelovanje pri preoblikovanju doktorskih študijskih programov z vsemi znanstvenimi področji, v skladu s strateško usmeritvijo Univerze v Ljubljani,
- povezovanje doktorskih študijskih programov z raziskovalno dejavnostjo znotraj in izven Univerze v Ljubljani,
- ustvarjanje in nadzor nad enotnimi pogoji obravnave študentov v študijskem in raziskovalnem procesu,
- priprava predlogov za enotne finančne pogoje pri izvajanju doktorskega študija (enotni standardi),
- ustvarjanje pogojev za interdisciplinarno in med-institucionalno povezovanje doktorskih študijskih programov,
- med-univerzitetne povezave doktorske šole z drugimi univerzami in znanstvenoraziskovalnimi inštituti,
- mednarodno sodelovanje pri doktorskem študiju, sodelovanje v evropskih doktorskih mrežah,
- izbor in priprava skupnega nabora predmetov, ki nudijo osvajanje generičnih znanj in spretnosti.
- spremljanje kvalitete doktorskega študija.

Novi kriteriji in zahteve pri oblikovanju doktorskih programov

- Kriteriji za mentorje (veljaven učiteljski oz. znanstveni naziv , izkazana raziskovalna aktivnost z ustrezno bibliografijo s področja teme doktorske disertacije)
- Kriteriji za nosilce in izvajalce predmetov (veljaven učiteljski naziv, izkazana znanstveno-raziskovalna relevantnost za predmet z ustreznimi referencami)
- Zahteva po objavi rezultatov iz doktorskega dela (najmanj en znanstveni članek, objavljen ali sprejet v objavo v mednarodno priznanih revijah posameznih znanstvenih disciplin)

Vrste doktorskih programov na UL

- Univerzitetni doktorski programi z izrazitim interdisciplinarnim pristopom in koordinacijo na univerzi.
- Univerzitetni doktorski programi z interdisciplinarnim pristopom in koordinacijo na fakultetah.
- Doktorski programi, ki obravnavajo področja, za katera so pristojne pretežno posamezne fakultete, ki programe tudi koordinirajo.
- Skupni doktorski programi, ki jih UL pripravlja skupaj z drugimi univerzami.

Načini organizacije in koordinacije so določeni ob prenovi programov. Koordinacija delov programov lahko poteka po posameznih znanstvenih področjih tudi na različnih fakultetah.

Univerzitetni doktorski programi z interdisciplinarnim pristopom in koordinacijo na univerzi

Biomedicina	5 fakultet članic UL, 3 nacionalni inštituti
Varstvo okolja	13 fakultet, članic UL
Statistika	7 fakultet, članic UL

Doktorski programi s koordinacijo na univerzi delujejo preko programskih svetov, sestavljenih iz predstavnikov vseh sodelujočih fakultet oz. raziskovalnih inštitutov.

Programski svet

- Programski sveti vseh programov z interdisciplinarnim pristopom in koordinacijo na UL imajo sedež v stavbi rektorata univerze.
- Programski svet sestavljajo člani vseh sodelujočih fakultet in raziskovalnih inštitutov. Člane programskih svetov na predlog senatov članic imenuje senat UL. Mandat članov je 4 leta.
- Programski svet ima predsednika in podpredsednika, ki ju iz vrst svojih članov izvoli programski svet.
- Mandat predsednika in njegovega namestnika je 4 leta in se lahko ponovi.

Odgovornosti programskih svetov

Programski sveti odgovarjajo za:

- pripravo razpisa za vpis kandidatov za doktorski študij,
- izbor kandidatov za doktorski študij,
- prijavo na razpise o sofinanciranju programov,
- pripravo letnih poročil in evalvacije programov,
- koordinacijo uvedbe sprememb programa, ki jih predlagajo bodisi koordinatorji področij bodisi senati sodelujočih fakultet,
- koordinacijo sodelovanja med predavatelji oz. sodelavci, ki prihajajo iz različnih fakultet oz. inštitutov,
- obravnavo in reševanje individualnih prošenj študentov na programih,
- koordinacijo mednarodnega sodelovanja programa s programi drugih univerz,
- porabo sredstev v skladu s sklepi UO-UL.

Odgovornosti koordinatorjev znanstvenih področij na fakultetah

Koordinatorji znanstvenih področij delujejo na fakultetah-koordinatoricah in izvajalkah programov. Med glavne odgovornosti koordinatorja znanstvenega področja sodijo:

- priprava urnikov,
- koordinacija izvedbe programa,
- skupaj z mentorjem podpisuje izbor predmetnika doktoranda,
- spremlja vse postopke, ki v zvezi z doktorsko prijavo potekajo na senatu članice,
- organizira pravočasno zamenjavo morebitno odsotnih učiteljev na programu,
- skrbi za raziskovalno opremo na članicah,
- pripravlja predloge za morebitne spremembe programa.

Prenovljeni doktorski študijski programi na UL

Vrsta programa	Število	Naziv programa
Interdisciplinarni programi s koordinacijo na UL	3	Biomedicina Varstvo okolja Statistika
Interdisciplinarni programi s kordinacijo na fakultetah	2	Humanistika in družboslovje Bioznanosti
Fakultetni programi (ob sodelovanju posameznih učiteljev iz drugih fakultet)	13	Arhitektura; Elektrotehnika; Grajeno okolje; Ekonomske in poslovne vede; Izobraževanje učiteljev in edukacijske vede; Kemijske znanosti; Kineziologija; Matematika in fizika; Pravo; Računalništvo in informatika; Strojništvo; Tekstilstvo, grafika in tekstilno oblikovanje; Teologija
Skupni programi (5 univerz iz EU)	1	Socialno delo- INDOSOW
Skupaj	19	

Generična /prenosljiva znanja

Skupni nabor predmetov za osvajanje **generičnih/prenosljivih znanj in spretnosti**, pomembnih za raziskovalno delo v akademski sferi in za delo v gospodarstvu.

Vsebinski sklopi:

- Komunikacije
- Planiranje raziskovalnega dela
- Medčloveški odnosi
- Organizacija, upravljanje in vodenje
- Obstoje in preživetje na trgu
- Posebna ponudba članic

Deset »Salzburških načel«

- Osrednja sestavina doktorskega študija je raziskovalno delo
- Doktorski študij je del institucionalne strategije in odgovornosti
- Pomen raznolikosti
- Doktorski kandidati se obravnavajo kot raziskovalci na začetni stopnji
- Pomen mentorstva in nadzora pri doktorskem izobraževanju (kriteriji za mentorje)
- Kritična masa (študentov in učiteljev na programih)
- Trajanje študija (3-4 leta)
- Pomen inovativnih pristopov pri pripravi in organizaciji doktorskih študijev
- Mobilnost študentov in učiteljev
- Zagotavljanje ustreznega financiranja